

Bodø kommune

Postboks 319

8001 Bodø

Saksbehandler, innvalgstelefon

Elisabeth Nesheim-Hauge, 75531606

Tillatelse til utsetting av utenlandsk treslag - Salten skogselskap - 78/4 - Hadsel

Fylkesmannen viser til søknad mottatt 24.02.20 om utsetting av utenlandsk treslag (lutzgran) til skogproduksjon.

Vedtak

Salten Skogselskap gis med dette tillatelse til utsetting av 3500 lutzgran til skogproduksjon på eiendom 78/4 i Hadsel kommune, på område avmerket på kart vedlagt søknad. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, jf. naturmangfoldloven § 30.

Vilkår for dispensasjonen:

- Søker plikter å begrense spredning av lutzgran fra det omsøkte arealet. Spredning innen egen eiendom må fjernes av søker. Ved spredning til andre eiendommer må søker om mulig innhente grunneiers samtykke og deretter fjerne spredningen. Hvis eier av annen eiendom ikke tillater fjerning, må spredningen meldes til Fylkesmannen.
- Ved en eventuell overdragelse av eiendom må ny grunneier informeres om tillatelsen og vilkårene som er satt.
- Det skal ikke settes igjen trær (frøtrær) for naturlig foryngelse når bestandet hogges¹.
- Virksomheten/søker skal ha internkontroll. Internkontroll er ordninger som sikrer at søker og eventuelt ansatte har kunnskap om reglene i forskriften, og rutiner som sikrer at forskrift og vilkår blir overholdt. Internkontroll skal vises til ansvarlig myndighet ved forespørsel².
- Utplanting må være fullført innen 31.12.2027

Fylkesmannen kan kontrollere at tiltaket er utført etter forutsetningene i tillatelsen³.

¹ Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 8

² Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 10

³ Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 11

Klagerett

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtak er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Fylkesmannen i Nordland.

Bakgrunn

Salten Skogselskap v/ Thor Arne Nesje har i søknad 24.02.2020 søkt om tillatelse til utsetting av lutzgran til skogproduksjon. Formålet ble beskrevet som tilplanting etter hogst av sitkagran i 2019. Det søkes om å sette ut lutzgran i to felt på eiendom 78/4 i Hadsel kommune. I felt nr. 1 søkes det om å sette ut 1000 lutzgran på 4,8 daa og 2500 lutzgran på 10 daa på felt nr. 2. Begge lokalitetene har tidligere vært plantefelt med sitkagran. Søker skriver at en foryngelse med lutzgran etter hogst av sitkagran ikke vil berøre arter og økosystem mer enn før. Søker påpeker at det ikke vil være nødvendig med planlagte tiltak for å hindre spredning av lutzgran på grunn av store areal med granplantinger som omringer de omsøkte lokalitetene.

Begrunnelse

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål skal hindre at planting av utenlandske treslag påvirker mangfoldet i naturen negativt. Fylkesmannen har derfor vurdert mulige naturverdier i selve plantefeltene, og om man kan forvente spredning av lutzgran som kan gi uheldige følger for spesielle naturverdier (viktige naturtyper, verneområder eller forekomst av rødlistearter) i områdene rundt plantefeltene.

Generelt om spredningsrisiko for lutzgran:

Lutzgran er en krysning mellom sitkagran og kvitgran som naturlig forekommer i Canada og Alaska og har evne til å formere seg med frø i Norge. I Artsdatabanken sin risikovurdering fra 2018 har lutzgran blitt vurdert som svært høy økologisk risiko (SE). Begrunnelsen er at treslaget har både stort invasjonspotensiale og stor økologisk effekt. Artsdatabanken skriver i sitt faktaark at lutzgran tåler godt skygge og er tilpasset klimaet i Norge. Økologisk sett er den lik sitkagran, men tåler bedre kalde vintre. Lutzgran kan også krysse seg med sitkagran. I Artsdatabanken sin risikovurdering fra 2018 har artene blitt vurdert under ett.

Rapporten *Fremmede arter, spredningsveier og økologisk risiko*⁴ viser at fremmede arter som er forhåndsutvalgt som produksjonsarter har generelt stor sjanse for å etablere og spre seg. Dette gjelder også bartrær, hvor disse er valgt ut nettopp fordi de er hardføre og vil kunne vokse godt i det norske klimaet. Det er gjennomført flere undersøkelser der det vises til spredning av utenlandske bartrær i Nord Norge^{5,6,7}. Rapportene viser til at hovedtyngden av foryngelse skjer nær

⁴ Hendrichsen D., Åström J., Forsgren E., Skarpaas O. 2015. Fremmede arter, spredningsveier og økologisk risiko. NINA Rapport 1091.

⁵ Kyrkjeeide, M.O., Often, A., Olsen, S.L., Myklebost, H.E., Hagelin, J., Ruano, M., Frivoll, V. & De Stefano, M. 2017. Kartlegging av kortdistansespredning av fremmede bartrær Nord-Norge. NINA Rapport 1427.

⁶ Olsen, S., L., Stabbetorp, O., Skarpaas, O., Often, A., Gajda, H. 2016. Kartlegging av spredning av fremmede bartrær: med fokus på vrifuru (*Pinus contorta*) og lutzgran (*Picea x lutzii*). NINA Rapport 1231.

⁷ H. Sandvik 2012. Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold. DN-utredning 8-2012.

morbekstanden. I Vestvågøy er det registrert kortdistansespredning inntil 250 meter for sitka-/lutzgran⁵. Rapportene viser også at det skjer spredning over lengre avstander, og at etableringspotensialet varierer mellom naturtyper. Naturtyper som er åpne og kulturpåvirket, slik som hei, ur, myr og noen typer skog, har høyest potensiale for etablering av utenlandske bartrær.

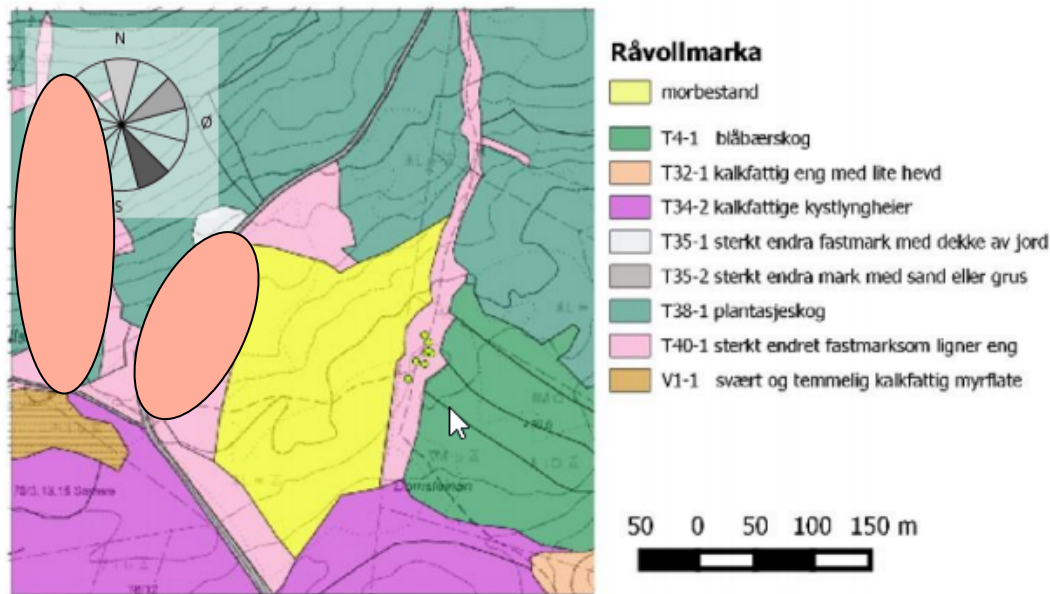
Tidligere kartlegging i området:

I området mellom 200 meter og 2 km fra utsettingsfeltet finnes det blant annet lauvskog og åpne naturtyper som hei, myr og naturbeitemark. Vi kan ikke utelukke at frø fra det omsøkte feltet kan spre seg til disse naturtypene. Imidlertid er det andre bestander med lutzgran og sitkagran som er større og nærmere naturtypene, og som dermed antas å ha større betydning.

Områdene rett nord for de omsøkte plantefeltene ble kartlagt av Ecofact i 2014 i forbindelse med søknad om utplantning av lutzgran på den nordre delen av eiendommen. Rapporten viser at det ikke er verdifull høgstaudekog eller andre verdifulle naturtypelokaliteter etter kriteriene i DN-håndbok 13 i disse områdene⁸. En kan anta at dette også gjelder for skogene i nærheten av de omsøkte plantefeltene på grunn av at det er de samme harde, sure bergartene i flere kilometers omkrets. Nærmeste registrerte viktige naturtype er et område med naturbeitemark (verdi B - viktig) nesten 2 km østnordøst for plantefeltene.

Det er generelt lav spredning i området rundt de omsøkte plantefeltene. NINA kartla i 2016 kortdistansespredning fra et plantefelt rett ved de omsøkte plantefeltene⁷. Rapporten viser at det er lav kortdistansespredning i området (Figur 1). Det ble ikke funnet oppslag av gran på omkringliggende myr eller skog. Det ble også registrert en kalkfattig kystlynghei sør for de omsøkte plantefeltene uten noen funn av kortdistansespredning fra morbestanden (Figur 1), til tross for mange nærliggende plantefelt. Dermed forventes det at utplantingen vil ha liten negativ effekt på de omkringliggende naturtypene.

⁸ Wegener, C., 2014. Undersøkelse av naturmangfold i forbindelse med utplantning av lutzgran. To områder i Hadsel og Sortland kommuner. Ecofact rapport 387. 17 s + faktaark.

Figur 1 Kartlegging av kortdistansespredning av fremmede bartrær i Råvollmarka. Innringede områder er de omsøkte plantefeltene, gult område er plantefeltet som ble brukt til å kartlegge kortdistansespredning og gule prikker er kartlagte spredte individer.

Den omsøkte lokaliteten:

Lokalitetene som er omsøkt for utplanting av lutzgran er tidligere plantefelt der det har blitt hogd sitkagran. Vi antar dermed at det ikke er betydelige naturverdier i selve plantefeltet.

Kortdistansespredning fra feltet vil være svært begrenset grunnet plantefelt av sitka- og lutzgran rundt de omsøkte plantefeltene. Flere av plantefeltene i området er av lutzgran og frø fra lutzgran vil derfor kunne bli spredt i dette området uavhengig av om det blir gitt tillatelse til å sette ut lutzgran i de omsøkte feltene. Det er også plantefelt i området som er plantet ut i løpet av de siste årene, og det vil da allerede være spredningsrisiko i samme tidsrom.

Oppsummering av vår vurdering

Vi antar at det ikke er betydelige naturverdier i selve plantefeltet og at muligheten for kortdistansespredning er meget begrenset grunnet de omkringliggende plantefeltene. Det er vist liten spredning til viktige naturtyper, men det kan ikke utelukkes at lutzgran er i stand til å spre seg i naturen rundt plantefeltene. Grunnet den store mengden plantefelt i området antas det at foryngingen ikke vil gi økt samlet belastning i plantefeltenes nærområder.

For å være føre-var, og for å hindre eventuelle negative virkninger på naturen, er det satt en del vilkår for tillatelsen. Forutsatt at vilkårene følges mener vi at tiltaket gir liten eller ingen negativ effekt på naturmangfoldet, og vår samla vurdering er derfor at tiltaket kan tillates.

Negative virkninger av utenlandske treslag kan i noen tilfeller først komme til syne etter mange år som viltvoksende. Forskriften om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever at den som er ansvarlig for utsettingen skal opptre aktsomt og handle om lutzgran spres utenfor

plantefeltet⁹. Det er tiltakshaver som må dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet¹⁰. Dette omfatter tilsyn og fjerning av trær som eventuelt sprer seg ut fra feltet. Naturmangfoldloven krever også miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder¹¹. Dette innebærer at plantingen må gjennomføres på en slik måte at naturen rundt ikke skades unødvendig.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Elisabeth Nesheim-Hauge
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SALTEN SKOGSELSKAP	c/o Thor Arne Nesje Hellåsveien 6C	8011	BODØ
Hadsel kommune	Rådhusgata 5	8450	Stokmarknes

⁹ Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål §8-10

¹⁰ Naturmangfoldloven § 11

¹¹ Naturmangfoldloven § 12